ÜNİVERSİTE TÜRK DİLİ II

2. Dönem Konu Anlatımı ve Sınav Hazırlık Özeti

Bu PDF, Türk Dili II dersinin temel başlıklarını kısa ve anlaşılır biçimde tekrar etmek; vize ve final sınavlarına hazırlığı desteklemek amacıyla hazırlanmıştır.

1. Anlatımın Temel Özellikleri

Başarılı bir anlatımda açıklık, duruluk, yalınlık, akıcılık ve tutarlılık aranır. Açıklık, düşüncenin kolay anlaşılması; duruluk, gereksiz sözcük kullanılmaması; yalınlık, anlatımın gereksiz süsten uzak olması; akıcılık, metnin rahat okunması; tutarlılık ise düşüncelerin birbiriyle çelişmemesidir.

2. Anlatım Bozuklukları

Cümlenin anlam veya yapı bakımından yanlış kurulmasına anlatım bozukluğu denir. Gereksiz sözcük kullanımı, yanlış anlamda sözcük kullanımı, mantık hataları, özne-yüklem uyumsuzluğu ve tamlama yanlışlıkları en sık karşılaşılan türler arasındadır.

3. Cümlede Anlam

Cümlelerde neden-sonuç, amaç-sonuç, koşul-sonuç ve karşılaştırma gibi anlam ilişkileri bulunabilir. Bu ilişkiler, yazarın düşüncesini hangi bağlamda kurduğunu anlamayı sağlar.

4. Paragrafta Konu ve Ana Düşünce

Paragrafta konu, üzerinde durulan kavram veya olaydır. Ana düşünce ise yazarın okuyucuya vermek istediği temel mesajdır. Yardımcı düşünceler, ana düşünceyi açıklayan ve destekleyen ayrıntılardır.

5. Paragrafın Yapısı

Paragraf genel olarak giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinden oluşur. Girişte konu ortaya konur, gelişmede düşünce açıklanır ve desteklenir, sonuçta ise anlatılanlar bir sonuca bağlanır.

6. Anlatım Biçimleri

Açıklayıcı anlatım bilgi vermeyi, tartışmacı anlatım bir düşünceyi savunmayı, öyküleyici anlatım olay aktarmayı, betimleyici anlatım ise kişi, yer veya nesneyi zihinde canlandırmayı amaçlar.

7. Düşünceyi Geliştirme Yolları

Tanımlama, örneklendirme, karşılaştırma, tanık gösterme ve sayısal verilerden yararlanma; bir düşünceyi daha açık, güçlü ve ikna edici hâle getirmek için kullanılan başlıca yöntemlerdir.

8. Yazılı Anlatım Türleri

Türk Dili II kapsamında makale, deneme, eleştiri, söyleşi, röportaj, haber, anı, günlük, gezi yazısı, biyografi, otobiyografi ve mektup gibi türler ele alınır.

9. Makale

Makale; bir düşüncenin bilgi, kanıt ve kaynaklarla sistemli biçimde ele alındığı yazı türüdür. Akademik ve bilimsel çalışmalarda önemli bir yere sahiptir.

10. Deneme ve Eleştiri

Denemede yazar kişisel düşüncelerini özgür biçimde aktarır. Eleştiri ise bir eser, düşünce veya ürünün güçlü ve zayıf yönlerini değerlendirmeye dayanır.

11. Söyleşi ve Röportaj

Söyleşide okuyucuyla konuşuyormuş gibi samimi bir anlatım vardır. Röportajda ise araştırma, gözlem, görüşme ve belge gibi kaynaklardan yararlanılarak bir kişi, olay veya konu ayrıntılı biçimde ele alınır.

www.ucretsizdersler.com.tr

12. Haber Yazısı ve 5N1K

Haber yazılarında güncel olaylar aktarılır. Kim, ne, nerede, ne zaman, nasıl ve neden sorularına cevap verilmesi hedeflenir. Bu yapı 5N1K olarak bilinir.

13. Biyografi ve Otobiyografi

Biyografi, bir kişinin yaşamının başka biri tarafından anlatılmasıdır. Otobiyografi ise kişinin kendi yaşamını kendisinin anlatmasıdır.

14. Anı, Günlük ve Gezi Yazısı

Anı, geçmişte yaşanan olayların aradan zaman geçtikten sonra anlatılmasıdır. Günlük, yaşananların günü gününe kaydedilmesidir. Gezi yazısında ise gezilip görülen yerler gözlem ve deneyimlerle anlatılır.

15. Sözlü Anlatım

Sözlü anlatımda ses tonu, vurgu, telaffuz, beden dili, göz teması ve konuşma hızı önemlidir. Hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma olmak üzere farklı kullanım biçimleri vardır.

16. Sunum ve Tartışma Türleri

Sunum, bir konunun planlı ve sistemli biçimde aktarılmasıdır. Tartışma, farklı görüşlerin kurallı biçimde ele alınmasıdır. Münazara, panel, sempozyum ve konferans sözlü anlatımın yaygın türleri arasında yer alır.

17. Resmî Yazışmalar ve Dilekçe

Resmî yazışmalarda açık, kısa ve kurallara uygun bir dil kullanılmalıdır. Dilekçe; bir talep, istek veya şikâyetin resmî bir kuruma yazılı olarak iletilmesidir.

18. Öz Geçmiş

Öz geçmiş; kişinin eğitim, iş deneyimi, yabancı dil, teknik beceri, sertifika ve iletişim bilgilerini düzenli biçimde sunan belgedir.

19. Akademik Yazım

Akademik metinlerin açık, tutarlı, sistemli, kaynaklara dayalı ve özgün olması beklenir. Ödev, proje, rapor ve araştırma metinleri bu kapsamda değerlendirilebilir.

20. Kaynak Gösterme ve İntihal

Başkasına ait bilgi, düşünce veya çalışmalardan yararlanıldığında uygun biçimde kaynak gösterilmelidir. Kaynak göstermeden başkasının çalışmasını kendi eseri gibi sunmak intihal olarak değerlendirilir ve akademik etik açısından ciddi bir sorundur.

www.ucretsizdersler.com.tr

Vize İçin Önemli Konular

- Anlatımın özellikleri
- Anlatım bozuklukları
- Cümlede anlam
- Paragrafta konu ve ana düşünce
- Yardımcı düşünce
- Anlatım biçimleri
- Düşünceyi geliştirme yolları

Final İçin Önemli Konular

- Makale, deneme, eleştiri, söyleşi ve röportaj
- Haber yazısı ve 5N1K
- Biyografi, otobiyografi, anı, günlük ve gezi yazısı
- Sözlü anlatım ve sunum
- Münazara, panel, sempozyum ve konferans
- Dilekçe ve öz geçmiş
- Akademik yazım, kaynak gösterme ve intihal

Nasıl Çalışılmalı?

Türk Dili II dersinde kavramları yalnızca ezberlemek yerine örnek metinler üzerinden karşılaştırmak daha yararlıdır. Makale ile deneme, biyografi ile otobiyografi, anı ile günlük gibi birbirine benzeyen türlerin farkları birlikte çalışılmalıdır. Paragraf ve anlatım bozukluğu konularında ise düzenli soru çözümü yapılması önerilir.

Kısa Tekrar

Anlatım Özellikleri → Anlatım Bozuklukları → Cümlede Anlam → Paragraf → Anlatım Biçimleri → Düşünceyi Geliştirme → Yazılı Anlatım Türleri → Sözlü Anlatım → Resmî Yazışmalar → Akademik Yazım

www.ucretsizdersler.com.tr